

ESERRÄLÄISET MENSHEVIKIT

Sosialidemokraatit osoittivat jo vuoden 1905 alussa, että eserrien („socialistivallankumouksellisten”) puolueen ohjelmaluonnos merkitsee ilmeistä siirtymistä „narodnikkilaaisuudesta marxilaisuuteen” *. Tätä siirtymistä suorittavan puolueen sisäisen hajoamisen kiertämättömyys oli ilmeistä.

Tuo eserrien puolueen aatteellinen ja poliittinen hajoaminen on nyt käynnissä. Kuluvana vuonna Pariisissa erillisenä kirjana ilmestyneissä „Eserrien puolueen ensimmäisen edustajakokouksen pöytäkirjoissa” ilmenivät selvästi tuon hajoamisen kaikki linjat. „Maksimalistien” ja syntymistilassa olevaa „kansansosialistista työpuoluetta” edustavien päivän poliittinen kirjallisuus on paljastanut lopullisesti hajoamisen täydellisyyden.

Sosialidemokratian sisällä tapahtuneet kaksi suurta kahtiajakoa,— kahtiajako „ekonomistien” ja vanhaiskralaisten välillä vuosina 1900—1903 ja kahtiajako „menshevikkien” ja „bolshevikkien” välillä vuosina 1903—1906, johtuivat kärkevästä taistelusta kahden koko kansainväliselle sosialismille ominaisen virtauksen välillä, nimittäin: opportunistisen virtauksen ja vallankumouksellisen virtauksen välillä niiden omalaatuisessa, Venäjän vallankumouksen tuota tai tätä vaihetta vastaavassa muodossa. Mutta eserrien puolue heti ensimmäisessä edes jossain määrin avoimessa ja edes jossain määrin todellisen puoluekantaisuuden olemassaoloa osoittavassa esiintymisyrytyksessään hajosi kolmeen virtaukseen: 1) vasemmisto — „maksimalistit”, 2) keskusta — vanhan tyypin eserrät ja 3) oikeisto —

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 68—75. Toim.

opportunistit (toisin sanoen: „legalistit”, „kansansosialistinen työpuolue” y.m.), joihin me tässä kirjoituksessa tartummekin. Eserrien puolueen I edustajakokouksen pöytäkirjoista näkyy selvästi kaikkien kolmen virtauksen ääri-
viivat. Nyt jo on olemassa „keskuksesta” eronneiden (tai eroavien?) virtausten selviä kirjallisia ilmentymiä. Maksimalistit ovat julkaisseet kirjasen „Suoraan päämäärään” ja hra Tag—inin⁶¹ perusteellisen ohjelmakirjansen: „Työperustateorian periaatteet”. Eserrien opportunistit ovat puhuneet suunsa melkein puhtaaksi hra Peshehonovin ja kumpp. sepustuksissa. „Keskustan” edustaja hra Tshernov on „Mysl” lehdessä (tai ehkä „Golos”, „Delo Naroda”⁶² lehdissä j.n.e.) nimittänyt maksimalisteja täysin perusteellisesti „vulgääreiksi sosialisteiksi”, mutta eserrien opportunisteista, ellemme erehdy, hän on painetussa sanassa toistaiseksi vaiennut. Eserräläisen „suon” ja eserräläisen „äärimmäisen oikeiston” vuodeyhteys yllämainituissa lehdissä ei nähtävästi ole mennyt hukkaan.

„Työperustan” kannattajien, Lavrovin ja Mihailovskin ihailijain, hajoaminen kolmeen virtaukseen on sinänsä suuri poliittinen tosiasia Venäjän pikkuporvarillisen radikalismien historiassa. Marxilaisten on suhtauduttava hyvin huolellisesti tuohon tosiasiaan, joka välillisesti luo valoa siihenkin, mihin poliittiseen suuntaan Venäjän heräävän talonpoikaiston ajattelu kehittyi.

Eserrien koko ohjelma-asenteen perusrivistäytymänä on horjunta narodnikkilaisuuden ja marxilaisuuden välillä. Marxilaisuus vaatii, että maksimiohjelma ja minimiohjelma erotetaan selvästi toisistaan. Maksimina on yhteiskunnan sosialistinen uudistaminen, joka on *mahdotonta* ilman tavaratuotannon hävittämistä. Miniminä ovat vielä tavara-
tuotannon puitteissa mahdolliset uudistukset. Näiden molempien toisiinsa sekottaminen johtaa kiertämättä proletaarisen sosialismin kaikenlaisiin pikkuporvarillisiin ja opportunistisiin tai anarkistisiin vääristelyihin, *hämäröittä* kiertämättä yhteiskunnallisen vallankumouksen tehtävää, vallankumouksen, jonka proletariaatti suorittaa valloittamalla poliittisen vallan.

Entisen venäläisen narodnikkilaisuuden näkökannalta, Lavrovin, V. V:n, Mihailovskin ja kumpp. periaatteiden näkökannalta on maksimiohjelman ja minimiohjelman toisistaan erottaminen tarpeetonta ja käsittämätöntä, sillä

narodnikkilaisuuden teoria kieltää tavaratuotannon lakien ja kategorioiden soveltuvaisuuden venäläiseen talonpoikaistalouteen. Lavrovin ja Mihailovskin (kuin myös V. V:n ja Nikolai —onin⁶³ — nämä viimeksi mainitut unohdetaan aivan suotta, sillä *muuta taloustieteellisten* aatteiden lähde*tä ei nykyisillä narodnikeilla ole*) hiukankin johdonmukaisten kannattajien oli kiertämättä noustava kapinaan tätä marxilaista ohjelman maksimiin ja minimiin jakoa vastaan. Ja eserrien ensimmäinen yritys siirtyä kerhoilusta puoluekannalle toi heti esiin tuon kapinan voiman ja suunnan. Narodnikkilaisuuden vallankumouksellisten suuntausten kannattajat sanoivat: miksi pitäisi vaatia yksistään maan sosialisointia? Me vaadimme aivan samoin tehtaiden sosialisointia! Alas minimiohjelma! Me olemme maksimalisteja! Alas tavaratuotannon teoria!

Itse asiassa tuo maksimalistinen virtaus melkeinpä sulautuu yhteen, kuten oli odotettavissakin, anarkismin kanssa.

Narodnikkilaisuuden opportunististen virtausten kannattajat, 80-luvun narodnikit, alkoivat ulista: miksi minimiohjelma ja kaikenlaiset proletariaatin diktatuurit? Sosialismi on etäisyyteen häipyvä perspektiivi! Miksi *joukkoja* kauhistuttava nimi: „socialistivallankumoukselliset”? Miksi „tasavalta”-vaatimus? Miksi illegaalinen puolue? Alas kaikki se! Alas maksimiohjelma! Alas minimiohjelman „vaaralliset” kohdat! Otettakoon kaikenlaisten ohjelmien tilalle avoimen, julkisen, ei-tasavaltalaisen „kansansosialistisen työpuolueen” „toimintaohjelma”! *

Keskustan eserrät, vanhat eserrät, *eivät voi* puolustautua näiltä kahdelta virtaukselta muuten kuin vetoamalla tavaratuotannon lakeihin, muuten kuin asettumalla *itse asiassa* marxilaisuuden näkökannalle. Näin ollen ne syytökset marxilaisuudesta ja halusta kilvoitella sosialidemokraattien kanssa sekä sosialidemokraattien pillin mukaan tanssimisesta, joita eserrien puolueen I edustajakokouksessa kuului niin oikealta kuin vasemmaltakin eserräläistä keskustaa vastaan, olivat aivan oikeutettuja. Kysymys tuon keskustan siirtymisestä sosialidemokraattien puolelle on nyt vain ajan kysymys. Ja mitä pikemmin vallankumouksellis-

* Ks. lähinnä hra Peshehonovin artikkeleja „Russkoje Bogatstvo”⁶⁴ heinä- ja elokuun vihkossa sekä sanomalehtiutisia „kansansosialistisen työpuolueen” perustamisesta, sen organisaatiokomission tai Pietarin komitean istunnosta j.n.e.

ten puolueiden täysin julkisen olemassaolon kausi tulee, sitä pikemmin tuo aika koittaa. Mitkään ennakkoluulot marxilaista „dogmaattisuutta” kohtaan eivät kestä tapahtumien armottoman logiikan edessä.

Kadettiduuman lyhytaikainen olemassaolo oli aikakautta, jolloin talonpoikaisjoukkojen edustajat esiintyivät ensi kertaa yleisvenäläisellä poliittisella areenalla. Eserrien oli kiertämättä päästävä lähestymään noita edustajia ja yrittävä järjestää niitä poliittisesti oman ohjelmansa ympärille. Tällöin selvisi, että sosialidemokraatit muodostivat verrattain pian sosialidemokraattisen *puolueryhmän*. Eserrät sitävastoin saattoivat koko ajan toimia vain trudovikkien selän takana. Pientuottajan kyky poliittiseen yhtenäisyyteen osoittautui heti verrattomasti vähäisemmäksi kuin työväenluokan kyky. Eikä siinä kaikki: eserrät eivät kyenneet edes trudovikkien selän takana suorittamaan *yhtenäistä* poliittista kampanjaa. Talonpoikaistoa kiinnostavassa peruskysymyksessä, maakysymyksessä, tuli kahtiajako eserräläisten opportunistien ja keskustalaisten välillä esiin nopeasti. Ensin mainitut voittivat „parlamentti”-areenalla esiintyessään joukkojen edustajien edessä: he saivat opportunistisen agraarilakiluonnoksen puolelle 104 trudovikkia, kun taas sosialistivallankumouksellisten puolueen ohjelmaa lähentelevän lakiluonnoksen puolesta esiintyi myöhemmin vain 33 trudovikkia (samoista 104:stä).

Tämä avoimen poliittisen esiintymisen aikana koko kansan nähden tapahtunut kahtiajako johti kiertämättä niiden erimielisyyksien systematisointiin, jotka olivat tuon kahtiajaon aiheuttaneet. Hra Peshehonov, eräs eserräläisten opportunistien johtajista, on mennyt tässä systematisoinnissa pisimmälle. Kas tässä hänen katsantokantansa, hänen muotoilemansa... talonpoikaiskadettien „toimintaohjelman ääriviivat ja mittasuhteet”:

„Vallankumoukselliset vaatimukset on sovellettava ja yhdenmukaistettava vallankumouksellisten voimien kanssa” (s. 194, „Russkoje Bogatstvo” № 8). „Maan ja vapauden linjaa” ei siitä syystä saa „viedä liian pitkälle”. „Molempien sosialististen puolueiden: sosialidemokraattien ja eserrien” maksimiohjelman ja minimiohjelman asemesta pikkuporvari tarvitsee yhtenäisen „toimintaohjelman” „kampanjan suunnitelmana, joka ei ole tarkoitettu pitkäksi aikajaksoksi, aina sosialismiin saakka, vaan ainoastaan lähiajaksi”.

Muu osa tiestä lopulliseen päämäärään pääsemiseksi on „*etäisyyteen häipyvä perspektiivi*” (s. 196). Siitä syystä „toimintaohjelmasta” on *poistettava tasavalta*: „meidän on huomioitava psykologinen tekijä... Monarkian aate on liian lujasti syöpynyt kansan tietoisuuteen”... „Tuhat vuotta ei ole mennyt turhaan”... „Tämä laajojen joukkojen psykologia on huomioitava”... „Kysymys tasavallasta vaatii äärimmäistä varovaisuutta” (198). Samoin kansallisuuskysymys. „Meidän on taaskin huomioitava kansan psykologia, jonka kansan tuhatvuotinen historia on kasvattanut”... „Siksi me pidämme välttämättömänä, ettei joukkoihin mennä kansallisuuksien riippumattomuuden tunnuksin” (eikä niiden itse-määräämistunnuksin, sanoo tekijä toisessa paikassa ajatuksensa täydellisemmin), „vaan elämän asettamin vaatimuksin,— kansallisuuksien autonomiavaatimuksin”. Sanalla sanoen, hra Peshehonov asettaa kysymyksen suoraan: „Voidaanko ottaa koko vapaus?” ja vastaa suoraan: *ei voida*.

Edelleen hän asettaa kysymyksen: „Voidaanko ottaa kaikki maat?” ja vastaa samoin: *ei voida*. Varovaisuutta, varovaisuutta, varovaisuutta, herrat! Talonpoikaisedustajat Duumassa sanoivat hra Peshehonoville: „Meidät lähetettiin saamaan maata, eikä sitä antamaan”. Talonpojat eivät halua nyt maan sosialisoinnista (tasaamista) eikä maan kansallistamista. He pelkäävät sitä. He haluavat vain *lisää* maata. „Siksi olisi tarkoituksenmukaisempaa jättää ohjelmassa „maa”-linja viemättä loppuun saakka” (s. 206). „Minusta tuntuu vaaralliselta jopa herättääkin tällä kertaa kysymystä yleisestä tasaamisesta” (205). „Osuusmaat ja yksityiskäytössä olevat maat on jätettävä työnormin rajoissa nykyisille omistajilleen”, 104:n esittämän lakiluonnoksen mukaan, ja koko maan siirtäminen yleiskansalliseksi omaisuudeksi on lykättävä tuonnemmaksi,— luultavasti sekin „etäisyyteen häipyvänä perspektiivinä”.

Varovaisuutta, maltillisuutta ja säntillisyyttä tarvitaan niin taistelukeinoissa kuin organisaatiomenetelmissäkin. Aseellinen kapina? „Minä (Peshehonov) olen lakkaamatta puhunut: ottakaa pois meiltä tämä kalkki!.. Olisi kovin murheellista, jos joku kuvittelisi kapinaa ei vain surulliseksi mahdollisuudeksi, vaan myös kohtalokkaaksi välttämättömyydeksi”... „On vaarallista... käyttää sitä varomattomasti... koko liike saattaa pysähtyä” (№ 7, ss. 177—178). Lähiajan

tärkein tehtävä on „kansan voimien” järjestäminen. „Minä en oikein usko, että meillä olevat kaksi sosialistista puoluetta voisivat ratkaista tämän tehtävän hiukankaan tyydyttävästi. On aika vakuuttua siitä, että konspiratiivinen järjestö ei voi saada vaikutukseensa joukkoja. Kadettipuolue on myös julistanut olevansa kykenemätön tässä asiassa. Ilmeisesti siihen on ryhdyttävä vielä jonkun muun, ja sitä varten käsittääkseni tarvitaan julkinen sosialistinen puolue” (№ 7, ss. 179—180).

Kuten lukija näkee, hra Peshehonovin katsantokannasta ei puutu eheyttä, ryhdikkyyttä ja täydellisyyttä. Tällä monarkian puolustajalla, tällä politikoihsijalla, joka puolustelee piiskaa sillä perusteella, että tuolla piiskalla on tuhatvuotinen historia, ei ole jäljellä paljoakaan eserrien virallisesta ohjelmasta. Ja kun herrat „todelliset” eserrät * saattoivat koko duumakauden kuluessa kätkeä taitavasti *nämä tällaiset* erimielisyydet, kun he saattoivat jopa niiden peittämiseksi järjestäytyä yhteiseen työhön samoihin sanomalehtiin, niin se vain osoittaa meille, kuinka pitkälle voi *poliittinen teeskentely* mennä.

Mikä on eserräläisen opportunistimin yhteiskunnallistaloudellisena, luokkaperustana? Se, että hrat Peshehonovit ja kumpp. *sovittautuvat yrittäjätalonpojan etuihin*, mukailevat sosialismia tuon talonpojan etuja vastaavasti.

Ottakaamme pääkysymys: kysymys maasta. Hra Peshehonov toistaa kahdesti nautinnolla häntä kovasti miellyttäneitä trudovikkitalonpoikien sanontaa: „meidät lähetettiin saamaan maata, eikä sitä antamaan”. Nämä sanat ovat todellakin varsin merkillepantavia. Mutta nuo sanat kumoavat täydellisesti narodnikkien pikkuporvarilliset illuusiot ja varmistavat kaikki marxilaisten väittämät. Nuo sanat osoittavat havainnollisesti, että keskitalonpojan omistajavaistot *heräävät jo*. Mutta vain aivan sivistymättömät poliittisen taloustieteen ja länsieuroopan historian alalla voivat olla tietämättä, että nuo vaistot voimistuvat ja kehittyvät sitä enemmän, mitä laajempi on poliittinen vapaus ja kansanvalta.

Minkä johtopäätöksen pitäisi sellaisen henkilön, jolle sosialismi ei ole merkityksetön korulause, tehdä noista järkevän, „joukkojen” valitseman, yrittäjätalonpojan sanoista?

* Kaikkine pauhaavine vallankumouksellisine fraaseineen.

Ilmeisesti sen johtopäätöksen, että tuollainen pikkuisäntien luokka *ei voi* olla sosialismin kannattajana; että sosialistit voivat ja heidän on tuettava pikkuisäntien luokkaa näiden taistelussa tilanherroja vastaan *yksinomaan* tuon taistelun porvarillis-demokraattisen merkityksen ja porvarillis-demokraattisten tulosten takia; — että sosialistin velvollisuutena ei ole hämätä, vaan *paljastaa* ristiriita koko työläisjoukkojen ja noiden pikkuisäntien etujen välillä, jotka — pikkuisännät — haluavat voimistaa ja lujittaa *omaa* isännän asemaansa, ovat vihamielisiä kaikille sellaisille aatteille, että maata tai mitä muuta tahansa olisi „annettava” talouksettomien, köyhimysten ja repaleisten joukoille. „Me haluamme saada maata, emmekä antaa sitä!” Tuskin voidaan tämän selvemmin ilmaista pikkuporvarillisia omistajanvaistoja ja -tavoitteita?

Sosialidemokraatti tekee tästä johtopäätöksen: meidän on tuettava noita pikkuisäntiä heidän taistelussaan tilanherroja ja itsevaltiutta vastaan tuon taistelun vallankumouksellisen porvarillis-demokraattisen luonteen takia. Heidän voittaessaan paranee koko kansan asema, mutta se paranee *kapitalistisen* järjestelmän paranemisen ja kehityksen suuntaan. Siksi meidän ei tule imarrella tuon luokan omistajan- tai *isännän*vaistoja, vaan päinvastoin *nyt heti* alettava taistelu noita vaistoja vastaan selittäen niiden merkitystä proletariaatille, varoittaen proletariaattia ja järjestäen sitä itsenäiseen puolueeseen. Meidän agrariiohjelmamme: on autettava pikkuisäntiä heittämään harteiltaan maaorjuuttajat vallankumouksellista tietä, osoitettava heille maan kansallistamisen — tämän kapitalismin oloissa parhaan mahdollisen agrariijärjestelmän — toimeenpanon ehdot sekä tehtävä selväksi koko se ero, mikä on olemassa proletariaatin ja pikkuisännän etujen välillä.

Pikkukauppiaan sosialismi tekee toisenlaisen johtopäätöksen: on „otettava lukuun” „joukkojen” (pikkuisäntien joukkojen eikä talouksettomien joukkojen) psykologia, on orjamaisesti kumarrettava isäntämiehen halulle „saada” tilanherralta, mutta ei antaa proletaarille, on lykättävä pikkuisännän mieliksi sosialismia hämärän peitossa olevaan „etäisyyteen”, on *tunnustettava* pikkuisännän pyrkimys isännänasemansa *lujittamiseen*; — sanalla sanoen „socialismiksi” on nimitettävä pikkuisäntien ahdasmielisen

omaneduntavoittelun palvontaa ja heidän ennakkoluulojensa palvelua.

Monarkistiset tunteet ovat ennakkoluuloja. Ehkä te luulette, että sosialistien tehtävänä on taistella ennakkoluuloja vastaan? Erehdytte: „työperusteisen sosialismin” on sopeuttava ennakkoluuloihin.

Ehkä te luulette, että monarkistisen ennakkoluulon pitkäikäisyys ja „vankkuus” (??) vaatii erikoisen sääli-mätöntä taistelua niitä vastaan? Erehdytte: „työperusteinen sosialismi” juontaa ruoskan pitkäikäisyydestä vain sen, että on oltava „erittäin varovainen” ruoskan suhteen.

Tosin kadetteja vastaan sotiva — näennäisesti sotiva — hra Peshehonov toistaa kokonaisuudessaan juuri kadettien mielipiteen monarkian puolustukseksi. Mutta mikä hätänä? Ettekö muka ole tähän saakka tienneet, että porvarillinen radikaali soti porvarillista liberaalia vastaan *vain* päästäkseen hänen paikalleen eikä lainkaan vaihtaakseen hänen ohjelmansa oleellisesti toisenlaiseen ohjelmaan? Oletteko muka unohtaneet ranskalaisten trudovikkisocialistien... ei kun: radikaalisocialistien jutun, kun nämä „sotivat” ranskalaisia kadetteja vastaan sitä varten, että saisivat ministe-reiksi päästyään menetellä aivan samoin kuin ranskalaiset kadetit? Ettekö te todellakaan huomaa, ettei hra Peshehonov eroa hra Struvesta yhtään enempiä kuin Bobtshinski Dobtshinskista?

Hra Peshehonov ehkä hoksaa, että halulla „saada maata, mutta *ei antaa sitä*” ja *monarkialla* on eräänlainen *aineellinen* yhteys. Voidakseen olla „antamatta”, on *suojeltava*. Ja monarkiahan ei ole mitään muuta kuin palkattu poliisivartiosto niitä varten, jotka haluavat olla „antamatta”, ja niitä vastaan, jotka kykenevät ottamaan*. Kadetit tarvitsevat monarkiaa suurporvariston suojelemiseen. „Työperusteiset sosialistit” tarvitsevat monarkiaa yrittäjätalonpoikien suojelemiseen.

On itsestään selvää, että „työperusteisten sosialistien” tuollaisesta maailmankatsomuksesta juontuu kiertämättä pedanttisen matalamielinen suhtautuminen kapinaan („surullinen mahdollisuus”; verratkaa hra Struven

* Omistavien toista poliisivartioston asetta sanotaan *vakinaiseksi armeijaksi*. Ja niinpä hra Peshehonov kirjoittaa: „Demokraattinen tasavalta käsittää... *ehkä*, vakinaisen armeijan vaihtamisen kansan aseistamiseen” (№ 8, s. 197). Herrat Lavrovin ja Mihailovskin kumartajat, olkaa niin hyvät ja selittäkää meille *avoimesti*, mitä tuo erinomainen „ehkä” merkitsee?

kirjoituksia „Osvobozhdenijessa” kesällä 1905 „mielettömästä ja rikollisesta kapinan propagoinnista”). Siitä johtuu myös ylevämielinen inho „konspiratiivista järjestöä” kohtaan ja — *elokuussa vuonna 1906* — „*julkisen sosialistisen puolueen*” kaipuu. Niistä objektiivisista historiallisista ehdoista, jotka tekevät kapinan *kierämättömäksi*, — jotka vastoin sivistymättömien joukkojen kaikkia ennakkoluuloja pakoittavat sen elinetujensa nimessä taisteluun juuri monarkiaa vastaan, — jotka muuttavat manilovilaisen „julkisen sosialistisen puolueen” kaipuun herrojen Ushakovien ⁶⁵ myllyyn valuvaksi vedeksi, — näitä objektiivisia historiallisia ehtoja herrat Peshehonovit eivät ajattele. Lavrovin ja Mihailovskin ihailijain on otettava lukuun kiusaantuneiden joukkojen psykologia eikä niitä objektiivisia ehtoja, jotka *uudistavat taistelevien joukkojen psykologiaa*.

Tehkäämme yhteenvedot. Nyt me tiedämme, mitä merkitsee olla työperusteinen kansansosialisti. Työperusteinen — merkitsee: madella pikkuisäntien pyyteiden edessä, isäntien, jotka haluavat „saada, mutta ei antaa”. Kansan — merkitsee: madella kansan monarkististen ennakkoluulojen edessä, kumarrella sitä shovinistista pelkoa, että Venäjstä eroaa joitain kansallisuuksia. Sosialisti — merkitsee: julistaa sosialismi etäisyyteen häipyväksi perspektiiviksi ja vaihtaa ahtaan, doktrinäärin ja politikoitsijoita rasittavan ohjelman laajaan, vapaaseen, joustavaan, liikuntakykyiseen, keveään, keveästi puettuun ja vieläpä aivan alastomaan „toimintaohjelmaan”. Eläköön „työperusteiset kansansosialistit”!

Herrat Peshehonovit ovat Venäjän talonpoikaistossa alkavan yhteiskunnallisen taantumuksen ensimmäisiä pääskysiä. Taivaan herra on lähettänyt alas maan päälle Peshehonovit havainnollistaakseen marxilaista määritelmää jokaisen pientuottajan kaksinaisesta luonteesta. Talonpojalla on järki ja ennakkoluulo, riistonalaisen ihmisen vallankumouksellisia kykyjä ja pikkuisännän taantumuksellisia haluja „saada, muttei antaa”. Herrat Peshehonovit ovat talonpoikaisten pikkuisäntien taantumuksellisten puolten aatteellisia ilmentäjiä. Herrat Peshehonovit ovat venäläisen talonpojan „*takamuksen*” katselijoita. Herrat Peshehonovit tekevät *aatteellisesti* sitä samaa työtä, jota herrat

Gurkot ja Stishinskit tekevät *karkean materiaalisesti* lahjoessaan talonpoikaisporvareita myymällä hallitsijasuvun ja valtion maita.

Mutta on vielä hyvin kyseenalaista, onnistutaanko tuollaisilla paikkatilkkuilla hiukankaan tuntuvasti heikentämään joukkojen väistämätöntä yhteentörmäystä kärkevässä taistelussa riistäjiään vastaan. On vielä hyvin kyseenalaista, onnistuuko perinteellinen ja kaikenlaisten opportunistien uusima talonpojan ennakkoluulo voittamaan vallankumouksen tullessa heräävän talonpoikaisköyhälistön järjen. Sosialidemokraatit täyttävät joka tapauksessa velvollisuutensa — talonpoikaiston *vallankumouksellisen* tietoisuuden kehittämisen ja selventämisen.

Olkoot herrat Peshehonovit varoituksena oikeistosiiven sosialidemokraateille. Arvostellessamme työperusteisia kansansosialisteja me voisimme silloin tällöin sanoa erälle sosialidemokraattisille menshevikeille: mutato nomine de te fabula narratur (tarina koskee sinua, nimi vain on muuttettu). Meilläkin on sellaisia, jotka kaipaavat julkista puolta, jotka ovat valmiit vaihtamaan ohjelman toimintasuunnitelmaan ja laskeutumaan joukkojen tasolle. Meillä on Plehanov, joka on antanut kuuluisan arvionsa joulukuun kapinasta: „Ei olisi pitänyt tarttua aseisiin”. Meillä on „Otkliki Sovremennosti”⁶⁶ nimisen aikakauslehden avustaja Malishevski, joka havitteli (*ei* kylläkään „Otkliki Sovremennosti” lehdessä) tasavallan poistamista ohjelmasta. Näille henkilöille ei olisi lainkaan pahitteeksi tarkastella huolellisesti herrojen Peshehonovien „luonnollista kauheutta”.

„Proletari” № 4,
syyskuun 19 p:nä 1906

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan